

Número 5, desembre 2000

Informe sobre les VII Jornadas Españolas de Documentación, FESABID 2000 (Bilbao, 19–21 d'octubre de 2000)

Amadeu Pons i Serra

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
pons@fbd.ub.es

1 Presentació

Aquestes jornades espanyoles de documentació tenen lloc cada dos anys en una localitat diferent d'Espanya, i són organitzades conjuntament per FESABID <<http://www.fesabid.org>> (Federación Española de Sociedades de Archivística, Biblioteconomía, Documentación y Museística) i l'associació professional de la comunitat autònoma on se celebren. En aquesta ocasió, Bilbao fou la ciutat amfitriona, i ALDEE <<http://www.fesabid.org/aldee/index.html>> (Artxibozain, Liburuzain eta Dokumentazainen Euskal Elkartea), una de les associacions professionals que existeixen al País Basc, participà en l'organització.

El congrés de FESABID reuneix en cada convocatòria una gran quantitat de professionals, docents i estudiants de l'àmbit de la biblioteconomia i documentació de l'Estat. En aquesta ocasió, s'hi inscrivieren, segons l'organització, 805 persones (la mateixa quantitat que en l'edició anterior a València). L'edició de 2000 tingué lloc del 19 al 21 d'octubre, a Bilbao, al nou palau de congressos i de la música de la capital basca. Les instal·lacions acolliren perfectament aquest congrés i permeteren que hi tingués lloc la fira professional que, com és costum, acompanya la presentació de les ponències i les comunicacions.

2 Desenvolupament de les sessions

El títol general de les jornades d'aquesta edició fou: "La gestión del conocimiento: retos y soluciones de los profesionales de la información", títol segurament polèmic, però que, com sempre, volia acollir una diversitat de temes particulars que tinguessin a veure amb la nostra activitat professional. Les contribucions al congrés foren distribuïdes en quatre grans àmbits temàtics:

- "Nuevos perfiles profesionales de la información y el

conocimiento" (on s'inclouïen treballs sobre formació, multidisciplinarietat; imatge corporativa; demandes del mercat; convergència professional, etc.).

- "Gestión y representación de la información" (organització de la informació, integració de formats, preservació i conservació del document electrònic i normalització).
- "Accesibilidad y transparencia de la información" (difusió de la informació, productes i serveis d'informació, orientació a l'usuari, programes de qualitat, integració de recursos, etc.).
- "Gestión del conocimiento" (aplicacions i eines, programes de gestió del coneixement a les organitzacions: gestió d'informació, recursos humans, estratègia, tecnologia i capital intel·lectual; paper dels professionals de la informació en la gestió del coneixement, intranets i extranets).

Cadascun d'aquests àmbits tingué una ponència marc, una taula rodona i la presentació de comunicacions.

L'encàrrec de les ponències i la selecció de les comunicacions presentades va anar a càrrec, com cada any, del comitè científic, format per un representant de les associacions que constitueixen FESABID. Enguany aquest comitè estava format per les persones següents:

- Nieves González Fernández-Villavicencio. Asociación Andaluza de Bibliotecarios (AAB).
- Ana María Herrero Montero. Asociación Asturiana de Bibliotecarios, Archiveros, Documentalistas y Museólogos (AABADOM).
- Irene Tenorio Vázquez. Asociación Andaluza de Documentalistas (AAD).
- María Teresa Pastor. Asociación de Bibliotecarios, Archiveros, Documentalistas y Museólogos de Extremadura (ABADMEX).
- Marta Macías i Borrás. Associació de Bibliotecaris, Arxivers i Documentalistes de les Illes Balears (ABADIB).
- Pilar Domínguez. Asociación Española de Archiveros, Bibliotecarios, Museólogos y Documentalistas (ANABAD).
- Fátima Pastor Ruiz. Asociación Vasca de Archiveros, Bibliotecarios y Documentalistas (ALDEE).
- Antonia Ferrer Sapena. Associació Valenciana d'Especialistes en Informació (AVEI).
- María del Valle Palma. Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. (COBDC).
- Alicia Baglietto. Sociedad Española de Documentación e Información Científica (SEDIC).

La ponència inaugural sobre la importància de la gestió del coneixement

anà a càrrec de Pedro Miguel Etxenike Landiribar, professor de Física Quàntica de la universitat del País Basc. Amb força desimboltura i captant molt l'interès del públic, la conferència posà de manifest l'evolució i la importància de la informació i del coneixement en la societat actual, fent èmfasi en el paper que té l'educació bàsica en la formació del futur usuari de la informació.

Els ponents dels diferents àmbits temàtics foren els següents:

- Dominic Kelleher, de l'empresa Pricewaterhouse Coopers, sobre els nous perfils professionals: "Knowledge management: an evolving professional competence".
- Lourdes Feria Basurto, de la Universidad de Colima (Mèxic), sobre la gestió i representació de la informació: "Las tecnologías de información y los desafíos de gestión y marketing en las bibliotecas latinoamericanas".
- Sonsoles Celestino Angulo, de la Universidad de Sevilla, sobre l'accessibilitat i transparència de la informació: "Bibliotecas en una sociedad global: todos en alianza con todos".
- Sabin Azúa, de KPMG, sobre la gestió del coneixement.

El total de comunicacions publicades al llibre d'actes és de 60, repartides en els quatre àmbits abans esmentats (en l'edició de València, les comunicacions publicades foren 81).

Entre aquestes comunicacions esmentarem les presentades per personal docent de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació:

- Balagué Mola, Núria. "La aplicación de la norma ISO 9002 en el Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona".
- Boada Abad, Albert; Ramírez Sarrado, Carles. "La gestión del proceso de encargo y creación de materiales didácticos en la intranet corporativa de la Universitat Oberta de Catalunya".
- Comalat, Maite; Espelt, Constança. "La clasificación: una estrategia de comunicación".
- Rey Martín, Carina. "El papel de los profesionales en el proceso de cambio: ser los agentes del cambio".
- Sebastià i Salat, Montserrat. "Ecología de la información: ¿nuevas competencias, nueva ideología profesional?"
- Térmens Graells, Miquel. "Intranets para la gestión de una biblioteca: los flujos de información en un sistema de calidad ISO 9002".

A més de ponències i comunicacions es feren, com en anys anteriors, altres tipus d'activitats: taules rodones, fòrums i activitats paral·leles (aquestes últimes promogudes lliurement per diferents col·lectius, institucions o empreses). Entre les taules rodones, esmentarem la corresponent al primer bloc temàtic "Nuevos perfiles profesionales", en què prengué part Ernest Abadal, en representació de la Facultat.

Els fòrums van ser els següents:

- "Experiencias prácticas de gestión del conocimiento", coordinat per Paloma Portela.
- "Asociacionismo internacional", coordinat per Amalia Buzón.
- "Bibliotecas digitales", coordinat per Pilar Moreno.
- "Cooperar y compartir recursos", coordinat per Ángel Sáiz.
- "II Foro de Propiedad Intelectual", organitzat pel Grupo BPI, de FESABID.

Com a activitats paral·leles es dugueren a terme les següents:

- "Presentación del sistema de información documental del Museo de Bellas Artes de Bilbao", coordinat per Ana Galilea.
- "Evaluación de recursos web", coordinat per Isidro F. Aguillo.
- "Desacidificación masiva de patrimonio documental y bibliográfico: nuevos retos perspectivas", coordinat per Javier Aranguren.
- "Centros de documentación sobre mujeres", coordinat per Elena Revilla i Begoña Álvarez.
- "Ética y deontología para bibliotecarios y profesionales de la información", coordinat per Pilar Domínguez Sánchez.
- "Cooperación bibliotecaria interuniversitaria", coordinat per Nieves Taranco de Barrio i Carmen Guerra Blasco.
- "Bibliotecas públicas españolas en el siglo XXI", coordinat per Fernando Armario Sánchez.
- "La documentación jurídica", coordinat per Iñigo Sanz Ormazabal i Concha Álvaro Bermejo.
- "Los profesionales de la información científica en los servicios de salud", coordinat per María Asun García Martín.
- "Gestión de archivos fotográficos", coordinat per Camino Urdiain.

La fira comercial, que té lloc en cada edició d'aquestes jornades, aplega empreses dels següents àmbits d'activitats: programari del sector, llibreries i distribuïdors, consultories, tractament electrònic del document, distribució de bases de dades, material informàtic i institucions bibliotecàries, entre altres. A Bilbao, hi foren presents una cinquantena d'organitzacions.

3 Conclusiones i valoració

Les conclusions del congrés, disponibles també a Internet <<http://www.fesabid.org/bilbao2000>>, s'estructuren al voltant dels quatre

blocs temàtics.

Pel que fa al primer bloc, "Nuevos perfiles profesionales de la información y el conocimiento", les conclusions són:

- La formació universitària s'ha d'anar adequant a les peticions del mercat de treball, i per això ha de ser més flexible, augmentar el grau d'especialització, afavorir la interdisciplinarietat i fer més èmfasi en el component pràctic.
- Els nous perfils de vegades es corresponen a les tasques clàssiques que desenvolupen els professionals de la informació des de fa molts anys, encara que ara rebin etiquetes innovadores.
- La documentació audiovisual constitueix avui un mercat ampli i en expansió amb moltes possibilitats de treball encara sense explotar.

En relació amb el segon bloc, "Gestión y representación de la información", les conclusions són:

- Els centres de documentació i les biblioteques poden utilitzar de manera profitosa i amb, relativament, poca inversió els avantatges de publicar en web.
- Cada vegada seran més necessàries les polítiques de preservació de documents digitals formulades de manera expressa i articulades en procediments concrets.
- L'experiència demostra la necessitat d'anar molt més enllà dels simples sistemes d'indexació a text complet per desenvolupar accions de gestió del coneixement, i per això resulten imprescindibles les bases de dades documentals amb l'ús dels llenguatges controlats.

En el tercer bloc, sobre l'"Accesibilidad y transparencia de la información", les conclusions són:

- Cal, urgentment, que els professionals de la informació facilitin als ciutadans no especialitzats l'accés a la informació de qualitat existent a la xarxa, i, també, que salvaguardin en tot moment la privadesa dels usuaris.

Les conclusions del quart bloc, "Gestión del conocimiento", són les següents:

- La productivitat econòmica descansa cada vegada més en els actius intangibles o basats en el coneixement. La gestió del coneixement sorgeix per buscar solucions que facilitin les condicions i entorns favorables per a la creació d'aquests actius.
- La gestió del coneixement es presenta com un enfocament integrador i connectador de disciplines i elements orientats cap a les persones com a actors principals i imprescindibles del procés creador.
- La gestió de la informació té un pes molt rellevant en aquest nou enfocament; per això les habilitats pròpies dels professionals de la

informació són cada vegada més valorades i demanades per la societat.

El llibre d'actes publicat (en paper i en CD-ROM) recull les contribucions que van arribar a temps i que van ser acceptades. Les conclusions i la informació general del congrés estan disponibles a Internet, <<http://www.fesabid.org/bilbao2000>>; però no els textos de les ponències i comunicacions.

Fins aquí el relat dels fets. No és fàcil fer una valoració global de la qualitat dels treballs aportats, a causa de la quantitat i varietat de les comunicacions i de les ponències presentades, com també de les altres menes d'activitats que hi tingueren lloc (taules rodones, etc.). Els dies posteriors a la celebració del congrés es publicaren a diverses llistes de discussió missatges que opinaven sobre el rigor o nivell intel·lectual d'aquestes jornades. Hi havia opinions per a tots els gustos. Una d'especialment crítica, signada per Isidro Aguillo, posava de manifest un baix nivell, general, dels treballs presentats —sense donar noms—, i en destacava la poca originalitat i el poc nivell d'aprofundiment en els assumptes tractats.

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
Barcelona, desembre de 2000
<http://www.ub.edu/biblio> • [Comentaris](#)

[Citació recomanada](#) • [Metadades](#)
[UB](#) • [Facultat](#) • [BiD](#)